

§ 10

Avfallsplan för Stockholm 2017-2020 - remiss från Stockholm Vatten

Dnr 1.5.3.322-2016

Beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet

Stockholm Vatten, som numera ansvarar för avfallsfrågor, har tagit fram en ny avfallsplan för 2017-2020. Den är i stort en revidering av den föregående planen. Den innehåller fyra huvudmål och ett antal delmål med åtgärder, av vilka en del är hämtade ur Stockholms miljöprogram.

Förvaltningen anser att avfallsplanen ger ett genomarbetat intryck med många bra åtgärder. Förvaltningen kommenterar en del av delmålen och åtgärderna som berör stadsdelsnämnden, bland annat fastighetsnära källsortering, insamling av farligt avfall och nedskräpning i stadsmiljön.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-09-28.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande (M,L,C) med ersättaryttrande (KD)

Torbjörn Erbe med flera (M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande angående avfallsplan för Stockholm 2017-2020. Camilla Sarfors (KD) anslöt sig till uttalandet som ett ersättaryttrande.

Förslaget till reviderad avfallsplan för Stockholm 2017–2020 utgör ett viktigt verktyg i att göra avfallshanteringen i staden mer hållbar. Kopplingen till stadens miljöprogram är central och viktig. Avfall kan både uppfattas som en resurs och ett problem. Hamnar det på fel ställe är det definitivt ett problem, om det återanvänds, återvinns eller skapar energi blir det i stället en resurs. Det bästa är dock om avfallet inte uppstår. Att staden utvecklas i riktning mot en cirkulär ekonomi, där råvaror och resurser, återanvänds är centralt för att nå en hållbar

utveckling i staden.

Staden ska ha höga ambitioner för att minska avfallet, både från boende och verksamma i staden. Avfallsplanens förslag om att minska mat- och restavfallet med knappt 2 % per person till 2020 är inte tillräckligt. Om vi ska få fart på arbetet med att förebygga själva uppkomsten av avfallet så måste detta avspeglas i ett ambitiösare mål. Det är i denna del som avfallsplanen huvudsakligen har sina brister. Att förebygga uppkomsten av avfall är det första steget i den så kallade avfallshierarkin, en viktig utgångspunkt i EU:s avfallsdirektiv som pekar ut prioriteringsordningen på avfallsområdet. Hierarkin innebär att avfall först och främst ska minimeras. Det avfall som ändå uppkommer ska i första hand förberedas för återanvändning, i andra hand materialåtervinnas, i tredje hand återvinnas på annat sätt till exempel genom energiutvinning och i sista hand bortskaffas genom exempelvis deponering. Denna prioritetsordning bör tydligare avspeglas när en miljöstad som Stockholm sätter upp mål om minskning av avfall. Vi efterlyser fler konkreta exempel på åtgärder som olika aktörer kan vidta i syfte att minimera avfall och följa avfallshierarkin på bästa sätt.

Målet om att minst 70 procent av allt matavfall ska återvinnas till 2020 är en bra ambition men också ett mål som blir svårt att uppnå med nuvarande återvinningstakt. Den planerade optiska sorteringsanläggning i Högdalen kommer stå klar tidigast 2019. Anläggningens påbörjade drift kommer dock inte att räcka för att uppnå målen och kommer inte ändra på det faktum att staden behöver skruva upp reformtempot för både framtida och befintliga insamlingsmetoder, till exempel mer fastighetsnära insamling. Därutöver kan vi konstatera att stockholmarnas tillgång till återvinningscentraler är bland de sämsta i landet..

Mycket värdefullt material i avfallet går i dag till spillo, till exempel i förbränningen av avfall. Avfallsförbränning kan vara ett effektivt och miljövänligt sätt att ta om hand om avfall som inte längre kan återvinnas, men det bör alltid vara det sista alternativet i enlighet med avfallshierarkin. Materialet bör återvinnas så många gånger som möjligt innan det slutligen förbränns. Vidare slängs idag förpackningar och returpapper, som ska gå till materialåtervinning, i för stor utsträckning i soppsåsen. Det är en misshushållning med resurser som måste förändras. Att göra det lätt för människor att göra rätt ska vara ledstjärnan i stadens arbete. Vägen framåt för ökad service, mer insamling och bättre materialåtervinning är långsiktiga spelregler som möjliggör investeringar och ett bättre samarbete

mellan producenter och kommuner. Det råder samsyn om att dagens system har stora brister och kan utvecklas inte minst med avseende på service och enkelhet för hushållen. Sedan producentansvaret infördes 1994 har det varit många diskussioner om hur insamlingsansvaret kan effektiviseras. Istället för att genomföra och bygga vidare på de reformer alliansen beslutade 2014, har den rödgröna regeringen valt att återigen utreda frågan. Nu ligger ansvaret på den rödgröna regeringen att frågan rör sig framåt och att de kommande åren inte går förlorade i avvaktan och förvirring i väntan på hur frågan om förpackningar och tidningar ska lösas. Regeringens tvekan och motstridiga besked leder också till att möjligheten att utveckla andra delar av återvinningssystemen, till exempel för textilier, får vänta med minskad återvinning som resultat.

Avfallshantering med sopsug är en bra metod ur miljösynpunkt, den ger färre transporter och en renare hantering. Även ur arbetsmiljösynpunkt har det stora fördelar för personal som hämtar avfall. Frågan om staden ska vara huvudman för sopsugsanläggningar har varit föremål för diskussion under ett antal år. Främst genom de uppmärksammade svårigheter som skapas av komplexa gemensamhetsanläggningar och samfälligheter. Stockholm Vatten har i uppdrag att utreda frågan vidare med ett utökat ansvarstagande för staden genom Stockholm Vatten.

Slutligen, det är av yttersta vikt att avfallsplanens uppföljning säkerställs genom regelbunden återkoppling med berörda aktörer. Planen måste också förankras med inblandade på ett tydligt sätt genom tydliga instruktioner. För att nå målen krävs fungerande samarbete mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och forskarsamhälle. Ju mer konkret avfallsplanen är med att lyfta fram vad enskilda aktörer behöver göra desto bättre blir förutsättningar för att målen ska uppnås.